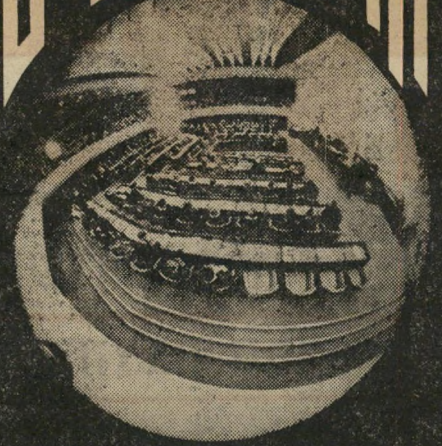

הרשות ביניים

מאת אורי אבנרי

10 באוגוסט 1971

תרגיל של

צביעות

היתה זאת ישיבה צבעונית מאד. חברי-הכנסת, שבאו במצב-רוח של פגרה ליישיבה שאיש לא התייחס אליה ברצינות, לא טרחו לברוש לבוש רשמי. רבים מהם לבשו חולצות צבעוניות — שמעון פרס כותנת וורודה, יוסף אלמוגי כותנת צהובה, יצחק בן-אהרון כותנת כחולה, אריה אנוקויון כותנת צהובה, וכמה מחברי הכנסת האחרים בשלל צבעים.

אבל צבעוניות הכותנות היתה כאין וכי אפס לעומת צביעות הישיבה עצמה.

איש לא העז לדבר בגלוי נגד הרופאים השובתים. כי ציבור-הרופאים בארץ מונה כמה אלפי איש, וקולו-יהיה חשובים לכל המפלגות. לא כדאי להפסיד אותם. **אבל הכוונה הברורה של מפלגות הימין, שקראו לישיבת-פגרה זו, היתה להמית לחקי קת חוקים שמטרתם היא למנוע שביתות — של הרופאים ושל כל שאר העובדים.**

לכן לא דיבר כימעט איש ברצינות על הסיבות שגרמו לשביתת הרופאים, על תלונותיהם, והמהלכים שקדמו להוצאת צווי-הריתוק. היה ברור, שכימעט איש מן הנואמים, שקראו לישיבה, לא התכוון כראוי לק-ראתה ולא טרח לברר את הפרטים. (שלא לדבר כלל על העובדה השערורייתית, שמבין 33 חברי-הכנסת ש-חתמו על הקריאה לישיבה, רק 19 טרחו בכלל להופיע).

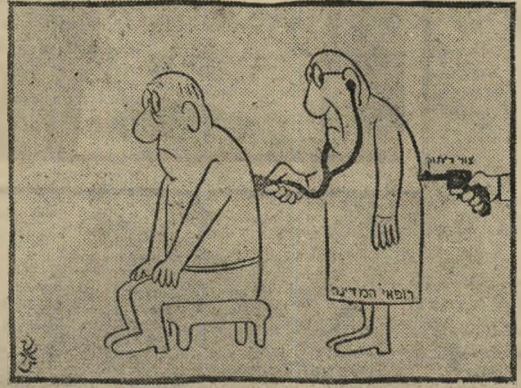
מכשירי-התקשורת עורכים בארץ מזה זמן רב מער-

כת של שטיפת-מוח, כדי להכשיר את הציבור לרעיון של "בוררות חובה". רעיון זה קונה לו אחיזה, ואפילו כמה מן הרופאים טענו ש, בבוררות-חובה טובה יותר מצווי-ריתוק.

מכיוון שמכשירי-התקשורת אינם נותנים כימעט מקום לוויכוח אמיתי, שאינו מפוברק, אין הקורבנות המיועדים של התקיקה מבינים לאן הדברים הולכים. רעיון בוררות-החובה הוא טופאליטארי מעין-קרן, והוא קיים רשמית רק במישורים פא-שיסטיים. מוכן שהוא קיים, למעשה, גם במישורים הקומוניסטיים, שבהם קובעת הממשלה מה העובדים צריכים לקבל.

במישור דמוקרטי אמיתי, כמו בבריטניה, משלים הציבור עם שביתות, שהן לאין שיעור יותר חמורות מן השביתות בארץ. מדוע? מפני שלאדם דמוקרטי ברור, כי לעובד מותר לדרוש מחיר גבוה ככל האפשר עבור סחורתו (העבודה), כשם שהדבר מותר לתעשיין, לייב-ר, אן, לסוחר, לחנווני. כל עוד כל אלה חופשיים לקבוע את מחיר סחורתם — ושום "בורר" ממשלתי אינו קובע את המחיר — באיזו זכות בא מישור לקבוע שהעבודה תהיה הסחורה היחידה שמחירה ייקבע בדרך של כפייה?

בוררות חובה היא בוררות של הממשלה — ולא חשוב איך ייקבעו הדברים להלכה.

המזכב בעיני זאב

הממשלה מעוניינת תמיד בשכר נמוך של העובדים, כי היא המעביד הגדול ביותר בארץ, והיא גם דואגת לאינטרסים של מעבידים אחרים, ממשלתיים, הסתדרותיים ופרטיים.

בוררות חובה פירושה שהשכר לא ידביק לעולם את עליית המיסים והמחירים. פירושה: השכירים יקבלו פחות ופחות מן ההכנסה הלאומית, בעוד שחלק יותר ויותר גדול יילך לבצלי הון ומקצועות שאין לגביהם בוררות חובה.

זהו אי-צדק משועשע. ומכיוון ששום אי-צדק לא יעמד במבחן של מציאות במישור דמוקרטי, יקרה אחת מן השתיים: או שהמישור יהיה בהדרגה ימני-טוטאליטארי (כלומר פאשיסטי, אבל לא נעים להשתמש במילה) או שאחרי זמן-מה יפרו העובדים את צו הבורר, ויהיה צורך לשלחם בהמוניהם לבתי-סוהר. (זה יקרה גם אם העובדים יחליטו, מתר, להפר צווי-ריתוק, כפי שעשו הדוורים לפני הבחירות).

בשום מקום לא עזרו חוקי-כפייה מסוג זה. בשום מקום הם לא מנעו שביתות, אלא רק חרפו אותן.

יש רק דרך אחת למנוע שביתות — והיא לדאוג לצדק סוציאלי מינימאלי, כדי ששום ציבור של עובדים לא ירגיש שהוא דפוק.

"אות קין"

או "אות כהן"

הקוריוז של ישיבה מיוחדת זו סופק על-ידי שלום כהן. כדי לזמן ישיבת-פגרה יש צורך ב-30 חתימות של ח"כים. חתימות אלה מובטחות מראש לכל יוזמה כזאת של סיעות הימין. יש להן 32 חתימות מוכנות: 26 של גח"ל, 4 של ע"מ ו-2 של המרכז החופשי.

ואכן, חתימות אלה (המוכנות תמיד מי-ראש במזכירות המפלגות, למטרה זו) הופ-עלו למען מטרה ברורה לגמרי: לנצל את פרי-שת השביתות בשרותי-הבריאות, כדי לדרוף את הממשלה לחקיקת חוקים של בוררות-חובה ואיסור-שביתות.

מובן מאליו שלא היה עולה על דעת סיעתנו לתת יד למיזמה כזאת. הלכנו לבחירות על סמך מצע תנו-עתנו, המבטיח בפירוש את חופש המאבק המקצועי. עמדנו על כך בנאומים רבים בכנסת הקודמת, ביחסנו לשביתות רבות — ובמערכת-הבחירות האחרונה הסת-מכנו בפירוש על פעולת סיעתנו בכנסת הקודמת.

כאשר פרש שלום כהן מסיעתנו, העמיד פנים (ואף הצהיר חגיגית) כי יישאר נאמן לעקרונות, שעל פיהם נבחר, אפילו כשהוא בוגד בתנועה שבחרה בו. השבוע, בצורה הצינית ביותר, בגד גם בהבטחה זו.

מדוע צירף שלום כהן את חתימתו לחתימות גח"ל, ע"מ והמרכז החופשי לזימון ישיבה זו? היה מובן לו — כשם שמובן לכל סדרן בכנסת, כי מטרת הישיבה היתה לדפוק את הרופאים. מטרה זו הושגה בעצם זימון הישיבה — שנתנה לשרי-הבריאות כמה להשמין את ציבור-הרופאים ולהצדיק את פעולות הממשלה, ובאותה שעה נתנה הזדמנות לריאקציה הימ-נית לדרוש את כבילת ידי הרופאים ושאר השובתים. אמנם, בנאומו שילם שלום כהן מס'שפתיים לרופ-אים ולחופש מאבקם, אולם עצם הצטרפותו ליוזמה ימ-נית ריאקציונית מובהקת, היתה חשובה יותר מדיבורים, שמעטים שמו לב אליהם.

אם כן, לשם מה בא כל התרגיל? יש לכך תשובה אפשרית אחת בלבד: כדי לחטוף קצת פירסומת ולהצדיק את קיומו הנפרד. מפרה נאה ואמצעים נאים.

דומה שחברי-הכנסת, שהם אנשים מנוסים מאוד בי-תרגילים מסוג זה, חשו בעניין. זה נתברר באינטרמצו משעשע.

בנאומו, דיבר כהן על "אות קין", הי"ר, ראובן בר-קת הפסיק אותו בטענה (בלתי-צודקת, לדעתי) שאין זה ביטוי פרלמנטארי.

באותו רגע נשמעו לפתע מכמה צדדים כי-בית, קריאות ביניים: "אות כהן! אות כהן!" מלות בצחוק — כאילו נדברו ביניהם כמה חברי-כנסת מסיעות שונות.

יש מושגים הנקלטים ונדבקים בו במקום. נדמה, כי "אות כהן" הפך באותו רגע לסמל של משהו. כמו שמו של כלנר, בשעתו.

דרוש NEW DEAL

אבות הרעיון: מוסוליני בחברת היטלר

לגבי הרופאים — חלק מהמיתרון הוא הקמת שירות בריאות ממלכתי אחיד, נוסח בריטניה.

לגבי הנעיה כולה — תפיתרון הוא חלוקה חדשה לגמרי של החכמה הלאומית, מעין "NEW-DEAL", מיבנה חדש של הרווחים והשכר בחברה הישראלית.

לא הצבענו בעד חודרת הנושא מסדר-היום כדרישת ר"ח, לא רק מפני שאיננו מזדהים עם האידיאולוגיה הסוציאליסטית של ר"ח, אלא גם מפני שהכנסת אינה יכולה לחתמס מאחריותה למעשי-הממשלה, הפועלת מהשראתה ומכוחה.

לחלן ההכרזה הקצרה שמטרה סיעתנו מעל זוכן הכנסת, כדי לנמק את הימנעותנו מן ההצבעה בדיון על פרשת הרופאים.

אורי אבנרי: נמנעתי מהצבעה בתור מחאה על עצם כינוס הישיבה הזאת, ההופכת את הכנסת למכשיר של לחץ וסחיטה נגד ציבור העובדים. סיעתי מתייצבת ללא כל הסתייגות לימין הרופאים, כשם שהתייצבה ללא הסתייגות לימין עובדי המינהל והמשק.

למעשה נדרשת הכנסת היום לבחור בין הפח והפחת — בין מיסטר של צווי-ריתוק לבין מיסטר של בוררות חובה. אנו מתנגדים גם לזה וגם לזה. שני האמצעים האלה גם יחד שוללים שלילה מוחלטת את יסודות הדימוקרטיה — הן הדימוקרטיה הקפיטליסטית, הן הדימוקרטיה הסוציאליסטית.

ההמצאה של מוסוליני

ביום 3.4.1926 חוקק בניטו מוסוליני את החוק הנקרא "DISCIPLINA GIURIDICA DEI RAPPORTI COLLETTIVI DEL LAVORO" — "חוק המשמעת המשפטית של יחסי העבודה הקולקטיביים". וכך הוקם מה שנקרא "החוק טר הקורפורטיבי" של הפאשיזם. ביסודו היה מונח העיקרון שהממשלה קובעת את שכר העבודה ואת הרווחים.

מובן שהממשלה הפאשיסטית קבעה רק את השכר, והחזיקה אותו ברמה מיני-מלית, והתירה את רסן הרווחים של בעלי-ההון.

בארץ מסתמנת כיום נטייה דומה, ואנו מזהירים את העם בפני מגמה זו. איש איננו דורש לרסן את הרווחים של שיכבת הפרוטקציוניס והמתעשרים; איש איננו כובל את המקצועות המשוחררים משלום מס-הכנסה אמיתי. אך רוב הציבור, החי על משכורת והנאלץ לשלם מס-אמת, נוכח לעזת שמעמדו הכלכלי היחסי הולך ויורד. בשטה הבריאות המצב חמור במיוחד. בגלל הרכב המיסטר, אין הממשלה מסוגלת לחקים שירות בריאות ממלכתי אחיד, כדרישתנו. פיצול שירותי הבריאות גורם לניכוז משוע של כסף ומשאבים, להפליה בין רופא לרופא, וכל זה יוצר בלב הרופאים מישקע של מרירות, שהוא סכנה לבריאות הציבור.